neblahé účinky, jež bude míti zvýšení sazeb celních na obchodně-politické poměry k cizím státům, na vnitřní sociální poměry atd. Samá pessimistická proroctví nejčernějšího rázu. Velmi rozhodně arci polemisuje s Wagnerem. Zrnka pravdy jsou v takových vývodech vždy t. j. potud, pokud vyjadřují možnosti a nebezpečí jistá. Protože se ale také jiné možnosti nedají naprosto vyloučiti, zbude nám na konci vždy dojem nedostatečné objektivnosti, omluvitelné akutností boje, v němž také opáčné snahy vystupují stejně jednostranně. Vědecká objektivnosť zůstane však povždy vodítkem cennějším. *Bráf.*

K. Wicksell: *Das Problem der Steuerinzidenz* (Conrad's Jahrb. für Nat.-Oek. u. Stat. III. 19, str. 266). Jest to referát o druhém vydání *Edw. R. A. Seligmanovy* The Shifting and Incidence of Taxation, leč referent rozebírá samostatně některé účinky, které jeví clo ochranné. Tvrzení, že »die Arbeiter als Produzenten der geschützten Waren alles das und noch mehr zurückgewinnen, was sie als Konsumenten derselben wegen der erhöhten Preise verlieren«, není rozhodně všeobecně správné; dlužno rozeznávati, zda cla ochranná jsou ve prospěchu polního hospodářství nebo průmyslu. Důsledky ochranného cla budou v obou případech: 1. celkový výnos národní produkce zmenší se zatlačením části kapitálu na výrobu bez přirozených podmínek; 2. vzejde ujma konsumentům clem stíženého zboží; 3. clo bude míti vliv na vzájemné postavení jednotlivých odvětví výroby, vzejde prospěch chráněným na útraty nechráněných, což však bude míti trvalý význam jen pro kapitál nemovitý, kdežto mzda i úrok movitých kapitálů se vzájemně vyrovná. Nastanou-li tyto účinky při ochranném cle ve prospěch rolníků, budou dělníci poškozeni ve všech směrech; nemusí tomu tak býti při ochranném cle ve prospěch výrobků průmyslových, v kterémžto případě však jistě renta pozemková aspoň relativně klesne. *Dr.*

Z dopravní politiky (1901).

Zeitschrift für die gesammte Staatswissenschaft (Schäffle) 1901: Dr. Hermann *Losch*, Zur württemberg. Eisenbahn- und Steuerpolitik (str. 385—418).

Archiv für Eisenbahnwesen, herausg. im kön. preuss. Ministerium der öffentl. Arbeiten, 1901: Hermann *Schumacher*, Theoretische Betrachtungen über das Binnenschiffahrtsabgabenwesen in Deutschland (str. 249—365); *Fleck*, Studien zur Geschichte des preuss. Eisenbahnwesens, VII. Die Entwicklung des preuss. Eisenbahnwesens von 1848—1854 (str. 757—781); *Wagner*, Über die wirtschaftliche Lage der Binnenschiffahrtsunternehmungen in Grossbritannien u. Irland (str. 1212—1268, a dokončení v Archivu 1902, str. 86 až 115); *Wiedenfeld*, Der Getreideverkehr und die Eisenbahnen in der Ver. Staaten von Amerika (str. 80—123).

Zeitschrift für Volkswirtschaft, Socialpolitik und Verwaltung, 1901: Prof. *A. Oelwein*, Der wirtschaftliche Wert der Wasserstrassen (str. 233—256); Dr. *G. Lippert*, Die Entwicklung der österreichischen Handelsmarine (str. 347 až 405); Dr. *Millanich*, Die österreichische Seemannsordnung (str. 406—415).

Karl Hieronymi, Die Kanalfrage, Budapest 1901 (zvl. otisk z Pester Lloydu č. 197—199 ex 1901).

Leopold Freih. von *Chlumecký*, Die österreichische Handelsmarine und ihre Ansprüche auf staatliche Unterstützung, Vídeň 1902. —

Losch (Zur württembergischen Eisenbahn- und Steuerpolitik) pojednává o zajímavém problému ujednocení železniční sítě německé, jaké zamýšlel v letech 1867—1870 kníže Hohenlohe zřízením železničního spolku, pojícího se k celní jednotě německé, a jaké navrhoval roku 1876 Bismarck převzetím železnictví německého říší. Dost podivno, že v Německu mají jednotné míry i váhy, jednotnou měnu, jednotnou politiku celní i tržební, jednotné zákonodárství živnostenské a sociální, ale vystříhají se jednotné známky poštovní, která teprv letos na zkoušku byla přijata ve Virtembersku a zamítnuta v Bavorsku, a před jednotným tarifem a lístkem železničním.